

Advies Samenwerkingsprotocollen

1. Advies

De Raad van Advies stelt vast dat de noodzaak om handhavings- en opsporingsorganisaties nauwer te laten samenwerken door de overheid erkend is, en dat het Ministerie van VWS op dit gebied een coördinerende rol op zich genomen heeft. De Raad van Advies is dan ook van mening dat ook voor het wegnemen van belemmeringen in de samenwerking de regie bij VWS ligt en dat dit Ministerie ervoor moet zorgen dat de Dopingautoriteit haar taken uit kan voeren.

Uiteraard is het de taak van de Dopingautoriteit om het ministerie te (blijven) informeren over door de Dopingautoriteit geconstateerde belemmeringen. Dit kan bijvoorbeeld door een implicatie-overzicht te maken waarin duidelijk wordt welke taken de Dopingautoriteit niet kan uitvoeren totdat er een samenwerkingsprotocol is, dan wel tot een bestaand samenwerkingsprotocol daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Ten aanzien van de informatieverstrekking betreffende concrete zaken is de Raad van Advies van mening dat het van het grootste belang is om altijd opvolging te geven aan ontvangen informatie, en om de informatieverstrekker over die opvolging te informeren. Wellicht kan dit door (periodiek) informatie over de voortgang en afronding van zaken die (mede) gebaseerd zijn op ontvangen informatie te tonen aan de verstrekkende partij, zodat die partij kan zien wat er met de verstrekte informatie is gedaan en waartoe dit geleid heeft. Het is raadzaam aan de desbetreffende organisatie te vragen hoe zij benaderd willen worden en hoe zij het contact willen onderhouden, en om dit regelmatig te evalueren.

2. Startnotitie: samenwerkingsprotocollen

De organisatie van de bestrijding van handel in en productie van dopingmiddelen

Taken op het gebied van de bestrijding van de handel in en productie van dopingmiddelen zijn in ons land verspreid over een betrekkelijk groot aantal organisaties, zoals overigens in de meeste landen het geval is. Zonder te streven naar volledigheid kunnen in ieder geval de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de douane, de politie, het Openbaar Ministerie, De Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) genoemd worden. Al deze organisaties spelen een rol op dit terrein.

Deze organisaties voeren hun taken uit op basis van verschillende wet- en regelgeving. Belangrijk zijn de Geneesmiddelenwet, de Warenwet, de Wet Economische Delicten, de Wet op de politiegegevens, en de Wet op justitiële en strafvorderlijke gegevens. Maar ook andere wetgeving (zoals de Opiumwet) kan relevant zijn.

De Dopingautoriteit heeft geen strafrechtelijke taken of bevoegdheden, en wenst die ook niet. De Dopingautoriteit heeft als taak het bestrijden van dopinggebruik **binnen** de sport, inclusief het opsporen en (tuchtrechtelijk) vervolgen van handel in dopingmiddelen binnen de sport. Om deze taak goed te kunnen uitvoeren kan informatie van de hierboven al genoemde instanties van (groot) belang zijn, maar zonder nadere

(wettelijke) grondslag kunnen c.q. mogen deze organisaties geen (persoons- of bedrijfsgebonden) informatie aan de Dopingautoriteit verstrekken. Dit is een oud en veelvuldig geconstateerd probleem. Toen (om andere redenen) besloten werd om tot wetgeving op dopinggebied over te gaan, werd dit gezien als een kans om tevens een oplossing te creëren voor dit oude probleem. En de definitieve tekst van de Wuab is mede bedoeld om hierin te voorzien.

De Wet uitvoering antidopingbeleid (Wuab)

Voor de samenwerking tussen de Dopingautoriteit en opsporings- en handhavingsorganisaties van de overheid zijn de volgende passages in de Wuab relevant:

Artikel 12 Uitwisseling van gegevens met bestuursorganen en antidopingorganisaties

- *1. De Dopingautoriteit verstrekt het openbaar ministerie en het Staatstoezicht op de volksgezondheid de gegevens die zij behoeven voor de uitvoering van hun taken.*
- *2. [...]*
- *3. Het Staatstoezicht op de volksgezondheid verstrekt de Dopingautoriteit de gegevens die zij heeft voor de uitvoering van haar taken, met uitzondering van gegevens over gezondheid.*
- *4. De inspecteur, bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene douanewet, verstrekt de Dopingautoriteit de gegevens die zij heeft voor de uitvoering van haar taken, voor zover de Dopingautoriteit daarom verzoekt.*
- *5. [...]*
- *6. De in het eerste tot en met vierde lid bedoelde gegevensverstrekkingen vinden niet plaats indien de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen daardoor onevenredig wordt geschaad.*

De uitwerking van de wettelijke regeling

In artikel 12 lid 3 en 4 Wuab is geregeld dat de IGJ en de douane informatie verstrekken aan de Dopingautoriteit. Andere organisaties worden niet genoemd, maar ook niet uitgesloten. Voor de samenwerking met IGJ, douane en alle andere organisaties geldt dat de wettelijke regeling moet worden uitgewerkt om daadwerkelijke gegevensverstrekking aan de Dopingautoriteit mogelijk te maken, en dat niet in de laatste plaats omdat de verschillende relevante wetten niet op elkaar zijn afgestemd. Besloten is om een en ander uit te werken in samenwerkingsprotocollen. De minister heeft aan de Kamer toegezegd dat dergelijke protocollen zullen worden op- en vastgesteld.

In de afgelopen tijd is gebleken dat het op- en vaststellen van deze protocollen geen eenvoudige zaak is. In tegendeel: gebleken is dat dit een moeizaam en tijdrovend proces is. Daarbij speelt mee dat de dopingproblematiek slechts een klein onderdeel vormt van de werkvelden van onze partners. Bovendien is steeds duidelijker geworden dat er sprake is van diverse juridische beperkingen die voortvloeien uit bestaande wet- en regelgeving.

Stand van zaken

Er zijn twee samenwerkingsprotocollen vastgesteld, en in de Staatscourant gepubliceerd:

Met de IGJ:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-33683.html>

Met OM, politie, de Belastingdienst/FIOD en de NVWA/IOD:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-30903.html>

Dit laatste protocol bevat inspanningsverplichtingen waarvan tot nu toe niet (duidelijk) sprake was, maar tevens sluit dit protocol de verstrekking van persoons- en bedrijfsgebonden informatie expliciet uit.

Daarnaast zijn er nog twee protocollen in voorbereiding, namelijk met de NVWA (handhaving) en met de douane.

Het overleg over het samenwerkingsprotocol met de NVWA (handhaving) ligt momenteel feitelijk stil.

Wat de douane betreft wordt nog gesproken over de juridische vorm (uitbreiding bestaand convenant dan wel nieuw protocol) waarin de afspraken gegoten moeten worden.

Hoe nu verder?

Het vaststellen van de protocollen vormt (hopelijk) het begin van een betere samenwerking met de betrokken instanties, in het bijzonder omdat de Dopingautoriteit de beschikking zal moeten krijgen over informatie die tot nu toe niet werd verstrekt.

Maar het zou van teveel optimisme getuigen als zou worden aangenomen dat de vervolgstappen nu verder (min of meer) vanzelf gezet gaan worden. In tegendeel: het is realistisch om aan te nemen dat er nog heel wat inspanningen nodig zullen zijn om echt verder te komen.

De Dopingautoriteit worstelt met de vraag op welke wijze de nieuwe samenwerkingen verder uitgewerkt dienen te worden. Het betreft belangrijke relaties die wij koesteren, en de besprekingen over de samenwerkingsprotocollen hebben tot meer wederzijds begrip geleid. Maar is het niet te verwachten dat de verschillende organisaties vanaf nu uit zichzelf alle voor de Dopingautoriteit relevante gegevens met ons gaan delen, voor zover dat juridisch al mogelijk is. De geïnventariseerde juridische beperkingen zijn c.q. worden overigens in de samenwerkingsprotocollen geëxpliciteerd.

3. Adviesvraag

Kan de Raad van Advies de voorzitter van advies dienen over de verdere aanpak?

4. Appreciatie door voorzitter Dopingautoriteit

Met waardering heb ik kennis genomen van het advies van de Raad van Advies.

Terecht constateert de Raad van Advies dat het niet de Dopingautoriteit, maar de Nederlandse overheid (en in het bijzonder het Ministerie van VWS) is die de systeemverantwoordelijkheid heeft voor de samenwerking tussen overheidsorganisaties. En hoewel hierover natuurlijk nooit enige onduidelijkheid bestaan heeft, moet ik constateren dat de Dopingautoriteit zich in de afgelopen tijd misschien teveel (mede) verantwoordelijk heeft gevoeld en gemaakt voor het systeem. Ik zal ervoor waken dat de Dopingautoriteit zich niet (opnieuw) verantwoordelijk maakt voor de samenwerking met deze partners, anders dan als partij in de samenwerkingsprotocollen.

Ik deel de mening van de Raad van Advies dat terugkoppeling aan partners die informatie verstrekken van het grootste belang is. De Dopingautoriteit heeft een systeem ingericht waarin alle ontvangen *intelligence* (inclusief informatie die afkomstig is van partners) verwerkt wordt. De informatieverstrekker wordt altijd geïnformeerd over de wijze waarop de verstrekte informatie gebruikt wordt, en tot

welk resultaat dit geleid heeft (voor zover de verstrekker althans zijn/haar contactgegevens aan ons verstrekt heeft). Persoons- en bedrijfsgegevens worden daarbij alleen gedeeld als dat voor de afhandeling van de zaak noodzakelijk, en juridisch toegestaan is.

Voor zover bij de Dopingautoriteit beschikbare informatie (ook) op het werkterrein van een partner ligt, wordt deze informatie aan die partner verstrekt, en dit op basis van werkafspraken waarin vastligt aan wie en via welke weg deze informatie verstrekt wordt. De Dopingautoriteit zal ervoor zorgdragen dat zij altijd adequaat en tijdig zal reageren op informatieverzoeken die de samenwerkingspartners indienen. Ik verstrek de Raad van Advies overigens elk kwartaal een (geanonimiseerd) overzicht van de aldus aan partners verstrekte informatie.

Of en in hoeverre deze partners ons informeren over de wijze waarop de aan hen verstrekte informatie gebruikt wordt, en tot welk resultaat dit geleid heeft, valt buiten de verantwoordelijkheid van de Dopingautoriteit. Wel draagt de Dopingautoriteit de verantwoordelijkheid om het Ministerie van VWS te informeren over de door ons geconstateerde praktijk. Ik zal er zorg voor dragen dat dit periodiek plaatsvindt.

Ik zal het maken van een 'implicatie-overzicht' in overweging nemen. Hiertoe zal ik in overleg met de afdeling Handhaving & Opsporing onderzoeken of het opstellen van een dergelijk overzicht mogelijk en effectief is. Bij een positieve uitkomst zal ik een dergelijk overzicht (laten) opstellen en verstrekken aan het Ministerie van VWS. Ook zal ik in overleg met de afdeling Educatie evalueren in hoeverre de ontvangen informatie bijdraagt aan het effectiever maken van de voorlichting zoals die gegeven wordt door de Dopingautoriteit. Ik stel mij daarbij overigens voor dat wij dergelijke overzichten dan periodiek zullen opstellen en verstrekken.